

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5CdoPr/6/2023
Identifikačné číslo spisu: 4620202005
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4620202005.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. v spore žalobcu Z. Q., narodeného XX. M. XXXX, Z. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Borgulová & Péteriová s.r.o., Nitra, Farská 4, IČO: 46 104 020, proti žalovanému MATADOR Automotive Vráble, a.s., Vráble, Staničná 1045, IČO: 31 411 801, zastúpenému advokátom JUDr. Milanom Červenkom, Bratislava, Konopná 16A, o určenie rozsahu zodpovednosti za pracovný úraz a určenie výšky miery viny zamestnanca na pracovnom úraze, vedenom na bývalom Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5Cpr/18/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 09. novembra 2022 sp. zn. 5CoPr/4/2022 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanému p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. (Od 01. júna 2023 bývalý) Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 07. marca 2022 sp. zn. 5Cpr/18/2020 určil, že miera zodpovednosti žalovaného za pracovný úraz žalobcu, ktorý utrpel dňa 21. mája 2020, je v rozsahu 100 %. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca bol zamestnaný u žalovaného na základe pracovnej zmluvy z 29. marca 2019 a jej dodatku od 01. apríla 2019 na pracovnej pozícii operátor zoraďovania. Dňa 21. mája 2020 žalobca (zaradený ako pomocný zoraďovač lisu, keď hlavným zoraďovačom bol svedok Q. R.) utrpel pracovný úraz, ktorého príčinu v zázname o registrovanom pracovnom úraze žalovaný uviedol ako používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvanie v ohrozenom priestore. Škodová komisia navrhla, aby žalobcovi nebola uznaná náhrada škody na zdraví podľa § 196 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce v platnom znení a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZP“), nakoľko postihnutý zamestnanec svojim zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy alebo pokyny na zaistenie BOZP, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, ako aj interný predpis SMED - Preškolenie pracovníkov na presný postup zoradenia stroja

a toto porušenie bolo jednou z príčin škody (zoraďovač neodobral transportný doraz a spustil zariadenie bez kontroly pracovného priestoru, čo malo za následok stlačenie a následne vystrelenie transportného dorazu do jeho ľavého predlaktia). Škodová komisia určila 100 % mieru zavinenia zamestnanca za pracovný úraz zo dňa 21. mája 2020, s čím žalobca nesúhlasil. Aplikujúc § 195 ods. 1, 2, 6, § 196 ods. 1 až 5, § 146 ods. 1 až 5, § 147, § 148 Zákonníka práce a § 12 ods. 2 písm. a), § 6 ods. 1 písm. a), c), d), f), i), j), k) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoBOZP“) okresný súd zdôraznil, že ide o objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa, ktorej sa môže zbaviť len vtedy, ak sú splnené podmienky stanovené v § 196 Zákonníka práce. V zmysle judikatúry (napr. R 11/1976) porušenie predpisov a pokynov všeobecného charakteru nemôže mať za následok zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom. Relevantným je len taký právny alebo osobitný predpis, ktorý by žalobcovi ako zamestnancovi ukladal určitý konkrétny spôsob chovania sa pri práci, v ktorej pracoval, a ktorý žalobca v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu porušil. Svedok P. A. Š. (bezpečnostný technik) uviedol, že interný predpis SMED je manuálom pre rýchle a efektívne zoradenie stroja s upozornením možných chýb zariadenia, ktoré zamestnanci ovládajú. Z vyjadrenia svedkov Q. R., A. E. a A. C. vyplynulo, že tento predpis je jediným, ktorý upravuje pracovný postup zamestnancov pri obsluhu strojov. Pokiaľ ide o návod na použitie lisu FAGOR 1200 z roku 2015, podľa súdu prvej inštancie ide o dôkaz zmätočný, keďže žalovaný vo vyjadrení zo 17. januára 2022 poukazoval na iný návod na obsluhu z roku 2009 a rozpor nevysvetlil. Žalobca pritom uviedol, že tento návod na použitie mu bol prvýkrát predložený až pri dokazovaní pred inšpektorátom práce a ďalší dôkaz predložený žalovaným v priebehu konania - Zoznam bezpečnostných rizík žalobcovi podľa jeho vyjadrenia tiež nebol predložený a nebol s ním oboznámený. Žalovaný nepreukázal, že žalobcu s týmito listinami oboznámil a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali. Okresný súd uzavrel, že porušenie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu resp. osobitného predpisu žalobcom nebolo preukázané. Žalovaný (zamestnávateľ) sa nezbavil zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu (poškodeného zamestnanca) ani sčasti podľa §-u 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, keď nepreukázal určitú mieru zavinenia za vznik poškodenia zdravia v dôsledku pracovného úrazu žalobcom, jeho protiprávne a zavinené konanie, ktoré by bolo jednou z príčin vzniku škody. Na základe toho potom určil mieru zodpovednosti žalovaného zamestnávateľa za pracovný úraz žalobcu zo dňa 21. mája 2020 v rozsahu 100 %. Žalobu vo zvyšku, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že úraz, ktorý utrpel dňa 21. mája 2020 je pracovným úrazom, okresný súd zamietol ako ničím neodôvodnenú, pretože úraz žalobcu bol riadne zaregistrovaný ako pracovný úraz a bol nahlásený Sociálnej poisťovni, pobočka Nitra, ako aj Inšpektorátu práce v Nitre a zdravotnej poisťovni. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobcovi, ktorý mal vo veci takmer plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ďalej iba „odvolací súd“) rozsudkom z 09. novembra 2022 sp. zn. 5CoPr/4/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdil a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V skrátenej odôvodnení svojho rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP) odvolací súd, stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie uviedol, že nezistil žalovaným tvrdené nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (absenciu toho, na základe čoho mal súd za preukázané, že žalobca splnil všetky povinnosti zamestnanca pri obsluhu zariadenia). Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie, dôkazy vyhodnotil jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti správne a v súlade s § 191 ods. 1 CSP, pretože žalobca si splnil v časti stroja, ktorý obsluhoval všetky povinnosti. Výsluchom svedka Q. R., v čase pracovného úrazu hlavného zoraďovača, bolo preukázané, že tento zamestnanec pochybil natoľko, že doraz vymrštilo z prednej časti, čo spôsobilo úraz žalobcovi. Žalobca nijakým spôsobom nemohol ovplyvniť chybný krok Q. R.. Na základe toho, že Q. R. bol jediný, kto bol prítomný pri pracovnom úraze, aj odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil dôkazné prostriedky. Všetky povinnosti zo strany žalobcu boli splnené, keď druhý zamestnanec stroj pripravený na spustenie nesprávne skontroloval a v rámci komunikácie so žalobcom nesprávne vyhodnotil stav stroja pred spustením. Zdôrazniac, že pri posudzovaní liberácie zamestnávateľa zo zodpovednosti za škodu utrpenú zamestnancom v dôsledku

pracovného úrazu je relevantným len právny predpis alebo osobitný predpis, ktorý upravuje určitý spôsob konania alebo konkrétny spôsob konania zakazuje (R 11/1976) odvolací súd konštatoval, že žalovaný nemal vypracovaný pracovný postup na obsluhu daného stroja v prípade, ak ho obsluhujú dvaja pracovníci. Pri práci sa (žalobca a svedok Q. R., pozn. dovolacieho súdu) riadili vzájomnou dohodou. Vzhľadom na uvedené odvolací súd skonštatoval, že žalobca sa ako zamestnanec nedopustil zavineného porušenia bezpečnostných predpisov. Nebolo ani preukázané poučenie zamestnancov o konkrétnom riziku pri výkone práce a o konkrétnych pravidlách bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súvislosti s postupom pri obsluhu lisu FAGOR 1200T dvomi pracovníkmi. So zreteľom na uvedené boli námietky odvolateľa neopodstatnené a odvolací súd postupom podľa § 387 CSP rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi voči žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania ako procesne úspešnej strane v odvolacom konaní, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces v nedostatočnom odôvodnení, arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozsudkov okresného aj odvolacieho súdu, vo vadách v procese dokazovania a v procese hodnotenia dôkazov.

3.1. Polemizoval so záverom okresného súdu, že bolo preukázané splnenie všetkých povinností zamestnanca pri obsluhu lisu žalobcom, keď z výpovedí svedkov (A. C., A. Š., A. E.) aj z listinných dôkazov je objektívne zrejmé, že tomu tak nebolo. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie podľa dovolateľa nie je zrejmé, prečo napriek zistenému skutkovému stavu neprichádzala do úvahy liberácia, ani čiastočná, zamestnávateľa. Žalobca dňa 21. mája 2020 pri nastavovaní spustil lis, pričom v nástroji zostal doraz, vymrštený do pravej (správne má byť ľavej, pozn. dovolacieho súdu) ruky žalobcu. Žalobca porušil interný predpis SMED, z ktorého vyplýva povinnosť zamestnanca pred spustením lisu odobrať transportné dorazy. Tento interný predpis dostatočne určito upravuje pracovný postup aj pre prípad, keď na lise pracujú a obsluhujú ho viacerí zoraďovači, s čím sa okresný súd nevysporiadal. Súdu prvej inštancie vytkol, že pre kvalitné odôvodnenie rozsudku nepostačuje vymenovanie vykonaných dôkazov a ich obsahu pri neuvedení, čo konkrétne z nich súd zistil. Okresný súd sa podľa dovolateľa jasne a zrozumiteľne nevyjadril, ako interpretoval relevantnú právnu normu.

3.2. Odvolací súd sa podľa dovolateľa nezaoberal konkrétnymi námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní, podstatnými pre rozhodnutie. Nezdôvodnil riadne, na základe akých konkrétnych dôkazov mal preukázaný záver o splnení všetkých povinností žalobcom v časti stroja, ktorý obsluhoval. Poukázal síce na výpoveď svedka Q. R., neuviedol ale, ako vyhodnotil ostatné dôkazy vykonané v tejto súvislosti súdom prvej inštancie (najmä výsluchy svedkov A. C.B. a A. Š.) preukazujúce opak. Dovolateľ zdôraznil, že Inšpektorát práce Nitra nedokázal v konaní o udelení sankcie jednoznačne a bez pochybností preukázať porušenie právnej povinnosti zamestnávateľom. Odvolací súd tiež nevysvetlil, prečo nepovažoval predpis SMED za pracovný postup na obsluhu stroja. Podľa dovolateľa nemá vo vykonanom dokazovaní oporu záver, že druhý zamestnanec stroj pripravený na spustenie nesprávne skontroloval a v rámci komunikácie zamestnancov nesprávne vyhodnotil stav stroja pred spustením. Z výsluchu žalobcu aj svedkov A. C. a A. Š. bolo podľa dovolateľa preukázané, že žalobca ako zoraďovač neodobral transportný doraz a spustil lis bez kontroly pracovného priestoru, teda použil nebezpečný postup a spôsob práce, vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvanie v ohrozenom priestore. Z výpovede svedka Q. R. vyplynulo, že on mal na starosti zadnú stranu lisu a žalobca prednú stranu lisu, ktorú mal žalobca skontrolovať. Odvolací súd tento záver nezohľadnil a nevysporiadal sa s ním ani súd prvej inštancie. Odvolací súd nechal bez povšimnutia námietku žalovaného o spôsobe vykonania dôkazu výsluchom žalobcu na pojednávaní 23. augusta 2021, ktorý doslovne prečítal vopred pripravenú písomnú výpoveď. Tvrdenia žalobcu vo výpovedi považoval okresný súd za absolútne pravdivé, hoci boli žalovaným výslovne popreté. Dovolateľ navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu namietol jeho prípustnosť, pretože rozsudky okresného a odvolacieho súdu spĺňajú zákonné náležitosti, vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a vykonané dôkazy boli vyhodnotené náležite. Žalovaný nepreukázal naplnenie liberačného dôvodu v zmysle § 196

ods. 1 písm. a) Zákonníka práce. Preukázané nebolo, ktorý bezpečnostný predpis žalobca porušil. Uplatnil si právo na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

7. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Súd má povinnosť presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávaný nárok). Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

8.1. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. V ústavnom princípe nezávislosti súdov má základ zásada voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných

dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. To ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

8.2. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť vtedy, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne, ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

9. V kontexte posudzovania dovolania žalovaného musí dovolací súd v prvom rade zdôrazniť, že k zamietnutiu žaloby došlo po tom, čo súd prvej inštancie ani odvolací súd nezistili existenciu liberačného dôvodu pre zbavenie sa zodpovednosti žalovaného zamestnávateľa, či už úplne alebo čiastočne, za pracovný úraz utrpený zamestnancom (žalobcom), pretože neexistuje konkrétny právny predpis o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, upravujúci alebo zakazujúci určitý spôsob konania, ktorý by žalobca ako zamestnanec porušil. Vychádzali zo záverov rozhodovacej praxe (R 11/1976), v zmysle ktorých porušenie predpisov alebo pokynov všeobecného charakteru nemôže mať za následok účinky uvedené v § 196 ods. 1 alebo v § 196 ods. 2 Zákonníka práce. Dovolací súd konštatuje, že tieto závery sú stále aktuálne, pretože podľa § 196 ods. 4 Zákonníka práce pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci [odsek 1 písm. a) a odsek 2 písm. a)], alebo osobitné predpisy, nemožno sa dovolávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných.

10. Dovolateľ okrem poukazu na porušenie ustanovení zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ustanovení Zákonníka práce týkajúcich sa bezpečnosti práce tvrdil, že žalobca porušil aj interný predpis zamestnávateľa nazvaný SMED - Preškolenie pracovníkov na presný postup zoradenia stroja. Súd nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozsudkov (okresný súd v ods. 62. a 64. a odvolací súd v ods. 44) vysvetlili, že žalovaný nemal vypracovaný pracovný postup na obsluhu daného stroja v prípade, ak ho obsluhujú dvaja pracovníci. Žalobca a jeho kolega neboli dostatočne poučení, ako majú postupovať a pri práci sa riadili výhradne vzájomnou dohodou a skúsenosťami. Preukázané bolo, že v časti, ktorú obsluhoval žalobca, boli splnené všetky postupom (návodom) uvedené podmienky pre spustenie stroja, doraz bol vymrštený z prednej časti obsluhovanej hlavným zoraďovačom svedkom Q. R.E.. Dovolací súd pre vysvetlenie udáva, že žalovaný v základnom konaní (rovnako v dovolaní) tvrdil, že interný predpis SMED upravuje aj pracovný postup v prípade zoraďovania tohto stroja viacerými pracovníkmi. V dovolaní dovolateľ konkrétne (v bode 19.) tvrdil, že z predpisu SMED vyplýva povinnosť zamestnanca pred spustením lisu odobrať transportné dorazy. Nekonzkretizoval ale, ktorý zamestnanec mal v čase úrazu utrpeného žalobcom v zmysle uvedeného interného predpisu odstrániť transportné dorazy v prípade zoraďovania lisu FAGOR č. 3 1200 viacerými pracovníkmi, či ich mali odstraňovať spoločne, alebo každý na strane lisu, na ktorej pracoval, ktorý z nich mal povinnosť skontrolovať odstránenie dorazov pred spustením lisu po zoradení, či mal lis spustiť žalobca alebo svedok Q. R. a v čom žalobca porušil interný predpis SMED v časti upravujúcej prácu viacerých zamestnancov na tom istom pracovisku v tom istom čase. Rozsudky súdov nižších inštancií sú potom v tejto časti odôvodnené dostatočne jasne a zrozumiteľne.

11. V uvedenej súvislosti dovolateľ súdom vytkol, že pri posudzovaní, či si žalobca splnil všetky povinnosti zamestnanca, vychádzali iba z výpovedí žalobcu a svedka Q. R. a bez povšimnutia ostali ostatné svedecké výpovede (svedkov A. C., A. Š. a A. E.). Dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie konkrétne v ods. 58. odôvodnenia rozsudku uvádza, že svedok P. A. Š. (bezpečnostný technik, pozn. dovolacieho súdu) neškolí časť BOZP na pracovisku, keď pracujú dvaja zamestnanci, na pracovisku školia školitelia pracovníkov o tom, aké majú mať pracovné postupy. (Lis) mali skontrolovať obaja zamestnanci, obaja majú rovnaké povinnosti, obaja majú robiť to isté, je to na ústnom podaní. Pokiaľ bolo určené, že hlavným mal byť p. R., mal si to skontrolovať, mal stlačiť spúšťanie. Zodpovedá ten, kto spustí lis. V 60. bode odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z vyjadrení svedkov A.

E.Á., A. C. a Q.D. R. vyplynulo, že predpis SMED je jediným upravujúcim pracovný postup zamestnancov pri obsluhu strojov a žalovaný nemá usmernenie pre prácu vo dvojici na jednom pracovisku. Vo vzťahu k tomuto skutkovému záveru, nosnému pre rozhodnutie sporu, bolo podľa dovolacieho súdu nadbytočným bližšie sa zaoberať výpoveďami uvedených svedkov, ktorých obsah okresný súd uviedol v bodoch 13. - 15. odôvodnenia svojho rozsudku. Odvolací súd prevzal závery súdu prvej inštancie (body 22. a 23.2. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

12. Vo vzťahu k možnému, dovolateľom (podľa obsahu dovolania - § 124 CSP) namietanému pochybeniu v procese hodnotenia dôkazov dovolací súd zistil, že svedok A. E. (technolog lisovania) na otázku, či existuje nejaký predpis hovoriaci, kto má akú činnosť a zodpovednosť, keď pracujú viacerí zoraďovači odpovedal, že aj keď sú viacerí, hlavný (t. j. ten, kto je k lisu priradený) hovorí, čo kto bude robiť, ten si to riadi a ten, kto spúšťa lis ručným ovládaním zodpovedá za to, aby si ho skontroloval. Potrebnú súčinnosť týchto dvoch riadi hlavný. Svedok A. C. (majster lisovne) vypovedal, že zodpovedný je ten, kto ovláda obojručné tlačidlo, ten si musí skontrolovať, či môže stláčať, či tam nie je niečo zabudnuté. V predpise nie je uvedené, kto má konkrétne kontrolovať transportné dorazy, keď sú tam dvaja zoraďovači, dohodnú sa, kto bude robiť ktorú stranu nástroja, je na dohode, kto spustí strih. Nepísané pravidlo je, že kto robí na lise je jednotka, v tomto prípade p. R.. Myslí si, že p. R. mal ísť aj do strihu. Z výpovedí týchto svedkov teda nevyplýva, že interný predpis SMED upravoval postup práce v prípade zoraďovania lisu viacerými pracovníkmi; ich pracovné úkony a postup pracovných činností mal podľa zvyklosti koordinovať hlavný zoraďovač, ktorý zvyčajne aj spúšťal lis po zoraďení príp. bol postup prác ponechaný na ich dohodu. Navyše tvrdenie žalobcu, že pred spustením lisu skontroloval zadnú časť a spýtal sa svedka R., či je všetko v poriadku, vyvrátené nebolo.

13. Argumentácia dovolateľa týkajúca sa toho, či predná brána lisu mala alebo nemala byť otvorená je irelevantná, pretože aj keď Inšpektorát práce Nitra v záveroch vykonanej inšpekcie žalovanému vytkol, že na prvý strih predná brána spustená nebola tak, ako je to určené v návode na obsluhu lisu, rozhodnutím č. 71/21/práv. zo 16. marca 2021 bolo zastavené konanie vo veci uloženia pokuty za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 2 ods. 1 písm. a) v treťom bode o inšpekcii práce po závere, že správny orgán nedokáže jednoznačne a bez pochybností preukázať porušenie povinnosti zamestnávateľa vyplývajúcej z § 6 ods. 1 písm. i) zák. č. 124/2006 Z. z., nedokáže jednoznačne preukázať skutočnosť, že zamestnanci vykonávali činnosti pre funkciu jeden úder, kedy musia byť bariéry vždy zatvorené a zobral na vedomie, že zamestnanci vykonávali činnosti spojené s funkciou nastavenie, kedy je možné používať stroj s otvorenými bariérami. Tieto fakty okresný aj odvolací súd (§ 387 ods. 2 CSP) pri rozhodovaní zohľadnili (57. bod odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

14. Napokon dovolateľ namietal, že sa odvolací súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca svoju výpoveď na pojednávaní čítal z vopred pripravených podkladov. Podľa § 195 ods. 1 CSP na návrh môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak; ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté. Uvedená právna úprava reflektuje prejednávaci princíp - výsluch strany má súd nariadiť len vtedy, ak tvrdené skutočnosti nemožno preukázať inak. Postup súdu pri výsluchu strany nie je procesným predpisom upravený. Civilný sporový poriadok v odseku 3 §-u 195 ustanovuje, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný; tým nie je dotknutá povinnosť podľa odseku 2. Z uvedeného v okolnostiach posudzovaného sporu možno vyvodiť, že ak sa odvolací súd k tejto odvolacej námietke žalovaného výslovne v rozsudku nevyjadril (keďže súd sa má v odôvodnení rozsudku vysporiadať iba so skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie), neporušil právo žalovaného na spravodlivý proces v zmysle zjavného porušenia kogentných procesných ustanovení, ktoré by sa vymykalo nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca.

15. Dovolací súd potom na základe dôvodov uvedených dovolateľom (ktorými je v zmysle § 440 CSP viazaný) dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd naplnenie dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tvrdenej existencii vady zmätočnosti, v intenzite zakladajúcej porušenie práva žalovaného na spravodlivý

proces nezistil, preto jeho dovolanie po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

16. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku prihliadajúc na procesný úspech žalobcu v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP).

17. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.